

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Kitabe Yayınları: 9

el-Akîdetü'n-Nizâmiyye

el-Cüveynî

(İmamü'l-Haremeyn Abdülmelik b. Abdullah b. Yusuf)

Mütercim: Muhittin BAĞÇECİ

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj & Kapak
FCR

Baskı & Cilt
AYDAN BASIM ve YAYIM LTD. ŞTİ.
Örnek Sanayi Sitesi Alinteri Bulvarı
364. Sokak No: 4 Ostim/ANKARA
Tel: 0312.354 46 27-28

1. Baskı: Kasım 2016

ISBN: 978-605-66963-0-5

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

el-Akîdetü'n-Nizâmiyye

el-Cüveynî

(İmamü'l-Haremeyn Abdülmelik b. Abdullah b. Yusuf)

Mütercim: Muhittin BAĞÇECİ

Ankara 2016

ÖZGEÇMİŞ

Prof. Dr. Muhittin BAĞÇECİ

1943 yılında Yozgat'ta doğdu. Burada İlkokulu ve İmam Hatip'i bitirdi. Dışarıdan sınava girerek Devlet Lisesi'ni bitirdi. 1965 yılında İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nü bitirdi. İstanbul Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünde okudu, buradan bitirme sınavına girmeden ayrıldı.

1968 yılında İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsüne asistan oldu. 1975 yılında Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsü'ne tayini çıktı. Kayseri İlahiyat Fakültesi'nde 1989 yılında Doçent, 1995 yılında Profesör oldu.

2010 yılının Ağustos ayında emekli oldu. Emekli olduktan sonra da Fakülte ile ilişkisini kesmedi.

Yazmış Olduğu Kitaplar:

Kelam İlmine Giriş, Kayseri 2000.

Allah'ı Bilmek ve Neseî'ye Göre İman (İki kitap bir arada basılmıştır).

Allah'ı Bilmek isimli kitap Yeni İlm-i Kelam metodu-na göre yazılmış ve 2000'de tekrar basılmıştır.

Peygamberlik ve Peygamberler, Kitabe Yayınları, Ankara 2013.

Bunların dışında Kelam konularını içeren çok sayıda makalesi vardır.

MÜTERCİMİN ÖN SÖZÜ

Eş'ari Kelâm okulunun İmâm Ebû'l Haseni'l-Eş'ari (ö. 324/936) ve Ebûbekir el-Bakillâni'den sonra (ö. 403/1013) en büyük âlimi olan İmamü'l-Haremeyn Abdülmelik b. Abdullah b. Yusuf (419-487/1028-1085) Nişabur yakınlarında bir köyde doğmuştur. Babasının doğduğu ve yetiştiği Cüveyn'e nisbet edilmiştir. Akranları arasında seçkinliği ve ilimde yüksekliği sebebiyle Ebu'l-Me'âli, Mekke'de 4 yıl İslâmi ilimleri okutup ve 5 yıl da Mekke ile Medine arasında dolaşıp tedrisle uğraştığı için İmamü'l-Haremeyn unvanları ile künyelenmiştir. Zamanının tüm ilimlerini tahsil etmiş, özellikle kelâm ve fıkıh ilimlerinde çok iyi yetişmiş ve tefsir ve hadiste söz sahibi olmuş büyük bir Eş'ari âlimidir.

Kelâm sahasında Eş'ari mezhebine bağlı kalarak yazmış olduğu eserler “eş-Şâmil fi Usûli'd-Dîn”, “el-İrşâd ilâ Kavâidi'l-Edille fi Usûli'l-İtikâd”, “Lüma'ü'l-Edille fi Kavâidi Ehli's-Sünne” ve en son yazmış olduğu *el-Akîdetü'n-Nizâmiyye*'dir. Bu eser Alparslan ve oğlu Melikşah'ın vezirliğini yapan Nizâmü'l-Mülk'e hediye edilmek için yazılmıştır. Bu eserde Cüveynî, Eş'arilik ile Selef mezhebi arasında bir yol izlemiştir. Önceki yazdığı eserlerde kulun kudretinin, yaptığına asla tesir etmediğini¹ söyleyerek Eş'arilerin “cebr-i mutavassıt” görüşünü savunurken bu eserinde kulun tamamen hür olduğunu, özgür iradesi ve kudretinin fiilinin husûle gelmesinde etkili olduğunu savunmuştur.

Cüveynî'nin çevirisini yaptığımız bu kitabı ilk önce Zâhid el-Kevserî tarafından tahkik edilerek 1948'de neşredilmiştir. Ayrıca Alman müsteşrik Helmut Klofer tara-

¹ Bkz. *Kitâbu'l-İrşad*, Beyrut, 1985-1405, s. 189.

findan da Almanca'ya çevrilerek neşredilmiştir. Sonra Dr. Ahmed Hicâzî es-Sekka tarafından tahkik ve talik yapılarak neşredilmiş, daha sonra Dr. Muhammed ez-Zübeydî tarafından tahkik edilerek Beyrut'ta 1424-2003'te neşredilmiştir.

Biz çevirimizi yaparken, Dr. Ahmed Hicâzî es-Sekka'nın tahkikli baskısı ile Dr. Muhammed ez-Zübeydî'nin baskısını göz önünde bulundurduk. Metinlerine bağlı kalarak Türkçe'ye çevirmeye çalıştık. Varsa hatalarımızın düzeltilmesini umarız.

Tevfik Allah'tandır.

Cüveynî'nin hayatı ve yetiştiği devrin siyasi, içtimai, iktisadi ve dini tarihi ve eserleri için Dr. Fevkiye Hüseyin Mahmud'un tahkik ederek neşrettiği *Lüma'ü'l-Edille*'de yazdığı takdime² ve Dr. Muhammed ez-Zübeydî'nin tahkik ederek bastırıldığı *el-Akîdetü'n-Nizâmiyye*'nin ön sözünde verdiği bilgilere³ bakınız.

² *Lüma'ü'l-Edille*, Takdim ve Tahkik, Dr. Fevkiye Hüseyin Mahmud, s. 7-66, Beyrut, İkinci Baskı, 1987-1407.

³ *el-Akîdetü'n-Nizâmiyye*, Diraset ve Tahkik, Dr. Muhammed ez-Zübeydî, s. 9-102.

İÇİNDEKİLER

MÜTERCİMİN ÖN SÖZÜ.....	5
MUKADDİME (Giriş).....	9
DİNİN TEMELİNDE BİLİNMESİ GEREKLİ OLAN ŞEYLER HAKKINDA.....	12
1. İlmî Kısımları ve Nazar (Bilgi Çeşitleri ve Akıl Yürütme)...	12
2. Âlemin Hudûsu (Sonradan Vâr Edildiği) Hakkında Söz	16
3. Âlemin Hudûsu Anlatıldıktan Sonra Akâidi Açıklamalarının Tertibi Hakkında	20

BİRİNCİ BÖLÜM

İLÂHİYÂT	21
1. Aziz ve Celîl Allah Üzerine Muhâl Olan Şeyler Hakkında Kelâm	23
2. İnsan Rûhunun Mâhiyeti Hakkında	25

İKİNCİ BÖLÜM

YÜCE VE MÜNEZZEH ALLAH İÇİN VÂCİB (ZORUNLU) OLAN ŞEYLER HAKKINDA KELÂM	29
1. Hayat, İlim ve Kudret Hakkında.....	30
2. İrade Hakkında	31
3. Allah Teâlâ'nın Kelâm ile Sıfatlanması, Onun Gerekli Özelliklerindedir	31
4. Allah'ın Kelâmı Hakkında Hak Ehli'nin İtikâdı	34
5. "Yüce Allah'ın Kelâmı İşitilendir Sözü'nün Anlamı"	35
6. "Allah'ın Kelâmı Mushaflarda Yazılı Olan, Dillerle Okunan Kalplerde Ezberlenendir" Sözlerinin Anlamı	36
7. Allah'ın Semî' (İşiten) ve Basîr (Gören) Olması.....	38
8. Bekâ Sıfatı Hakkında	39
9. Müşkil Olan Nasların (Müteşâbihatın) Te'vilinden Vazgeçmek	39

YÜCE ALLAH'IN AHKÂMINDA CÂİZ OLANLAR	42
1. Hâdiselerin (Olayların) Hepsî Yüce Allah'ın Dilemesiyledir..	45
2. Azîz ve Celîl Olan Yaratıcı'nın Görülmesinin Cevazı	46
3. Allah'ın Vahdâniyeti (Allah'ın Birliđi) Hakkında	48
4. Ubûdiyyet (Kulluk Etme) Yükümlülük Taleplerinin Sübûtunda Gözetilen Sıfatlar	50
ALLAH'I GÖRMEK	70
Rü'yet (Allah'ı Görmek) Ehl-i Sünnet'in Umutlarının Amacıdır	70

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

PEYGAMBERLİKLER.....	73
1. Mu'cizeler Hakkında.....	75
2. Kendisinde Zuhur Eden Kimsenin Doğruluđuna Mu'cizenin Delâlet Yönü.....	80
3. Kerametler	82
4. Peygamberimiz Muhammed (s.a.v.)'in Peygamberliğini İspat	85

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SEM'İYYÂT	93
1. Halkın Tekrar Yaratılması	94
2. Kabir Azâbı Münker ve Nekîrin Suâli.....	95
3. Cennet, Cehennem, Sırat ve Mîzan.....	96
4. Şefaât	98
5. Ecel	99
6. Rızık	100
7. İman ve Manası ve Mü'minlerin Cennet ve Cehenneme Dönmeleri ve Varmaları	100
8. Tevbe'nin Hükümleri	108
9. Tevbe'nin Kabûlü.....	109
10. Diđer Günahlarda İsrar ile Beraber Bir Günahdan Tevbe Etmek.....	110